

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalański
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2018 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania S. Z. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 24 listopada 2016 r. Nr (...)

w sprawie S. Z. (1)

z udziałem zainteresowanego S. Z. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość renty rolniczej

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że S. Z. (1) ma prawo do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej od dnia 1 listopada 2016 r.,

II. zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rzecz S. Z. (1) kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 listopada 2016 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art. 28 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, odmówił ubezpieczonej S. Z. (1) prawa do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej, ponieważ ubezpieczona nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Mąż ubezpieczonej jest bowiem współwłaścicielem gospodarstwa rolnego. Gospodarstwo to zostało, co prawda, wydzierżawione, jednakże ubezpieczona nie przedłożyła zgody pozostałych współwłaścicieli na dokonanie tej czynności, która, zdaniem organu rentowego, stanowi czynność rozporządzenia rzeczą wspólną wymagającą w myśl art. 199 kc zgody wszystkich współwłaścicieli.

Odwołanie od tej decyzji złożyła ubezpieczona S. Z. (1) wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje jej prawo do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej. Ubezpieczona zarzuciła organowi rentowemu poczynienie błędów w ustaleniach faktycznych i bezzasadne przyjęcie, że ona lub jej mąż prowadzą działalność rolniczą. Tymczasem, osoby

te ze względu na stan zdrowia nie są zdolne do pracy w rolnictwie. Ubezpieczona podała, iż udział w nieruchomości rolnej, nabytej przez jej męża w drodze postępowania spadkowego, został wydzierżawiony na okres 10 lat.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Prezes KRUS stwierdził, iż, o ile wyjaśnienia ubezpieczonej stanowią podstawę do uznania, iż zaprzestała ona prowadzenia działalności rolniczej na nieruchomości objętej umową dzierżawy, o tyle na etapie po złożeniu odwołania organ powziął wiadomość, iż mąż ubezpieczonej w okresie od 12 kwietnia 2011 r. do 31 grudnia 2016 r. był dzierżawcą gospodarstwa o powierzchni 2,0041 ha, należącego do Skarbu Państwa.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona S. Z. (1) jest uprawniona do renty rolniczej, przy czym część uzupełniająca tej renty została zawieszona w 100% z powodu prowadzenia działalności rolniczej (decyzja Prezesa KRUS z 2 września 2016 r. k. 225 akt rentowych).

Ubezpieczona pozostaje w związku małżeńskim z S. Z. (2), który w przeszłości pracował jako gajowy. Małżonkowie mieszkają w G. S. (gm. K.). S. Z. (1) jest współwłaścicielem w części 2/3 niezabudowanej nieruchomości rolnej, w skład której wchodzi grunty orne i łąka położone na działkach o nr (...) o łącznej powierzchni 2,97 ha, położonej we wsi K. (gm. Przesmyki) (okoliczność bezsporna, wypis z aktu notarialnego k. 222-223 akt rentowych, postanowienie Sądu Rejonowego w Siedlcach z 3 listopada 2015 r. I Ns 1190/15 k. 239 akt rentowych, zaświadczenie Wójta gminy P. k. 245 akt rentowych).

W dniu 16 listopada 2016 r. ubezpieczona wniosła do organu rentowego o wznowienie wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej (wniosek k. 236 akt rentowych). Do tego wniosku S. Z. (1) przedłożyła m. in. umowę dzierżawy zawartą w dniu 30 września 2008 r. Na podstawie tej umowy, S. Z. (1) wydzierżawił A. S. wyżej wymienioną nieruchomość położoną we wsi K. o łącznej powierzchni 2,97 ha. Umowa ta została zawarta na okres 10 lat, tj. do 30 września 2018 r. Organ rentowy ustalił, iż umowa ta została zawarta bez zgody pozostałych współwłaścicieli, co świadczy o jej wadliwości. W związku z powyższym, Prezes KRUS uznał, iż skoro mąż ubezpieczonej jest współwłaścicielem gospodarstwa rolnego, to w myśl art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, S. Z. (1) nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Dlatego też zaskarżoną decyzją z 24 listopada 2016 r. odmówił ubezpieczonej prawa do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej (k. 244 akt rentowych).

S. Z. (1) zawarł w dniu 15 kwietnia 2014 r. ze Skarbem Państwa- Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Nadleśnictwem S. umowę udostępnienia gruntu rolnego w ramach deputatu rolnego. Na podstawie tej umowy S. Z. (1) został uprawniony do bezpłatnego korzystania z użytków rolnych o powierzchni 2,0041 ha położonych w G. S. (gm. K.), gdzie zamieszkuje wraz z małżonką. Umowa ta została zawarta na czas oznaczony, tj. do 31 grudnia 2016 r.

Ubezpieczona oraz jej mąż są osobami schorowanymi. Nie prowadzą działalności rolniczej ani na gruntach, których współwłaścicielem jest S. Z. (1), ani na gruntach należących do Skarbu Państwa. Przy gajówce, przy której mieszkają małżonkowie Z., rosną krzaki oraz las- samosiejka, a w pobliżu nie ma łąk. Ponadto, ubezpieczona oraz jej mąż nie zajmują się hodowlą zwierząt, za wyjątkiem niewielkiej liczby kur, oraz nie posiadają sprzętu rolniczego (zeznania ubezpieczonej S. Z. (1) k. 65v akt sprawy oraz zainteresowanego S. Z. (1) k. 65 v akt sprawy, zeznania świadków: W. B., R. K., J. O. oraz G. O. k. 39v-40v jak również A. S. k. 50-50v akt sprawy, dokumentacja medyczna k. 19-38 i 64 akt sprawy, umowa udostępnienia gruntu rolnego w ramach deputatu rolnego k. 254-257 akt rentowych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie S. Z. (1) okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 i 4 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016r., poz. 277), wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą. Uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał

prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego nie uwzględniając: gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej: małżonkiem emeryta lub rencisty, jego zstępnym lub pasierbem, osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym, małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c. Stosownie do ust. 6 pkt 2 tego artykułu, wypłata ulega zawieszeniu w połowie, jeżeli rencista pobiera okresową rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, nie dłużej jednak niż przez dwa lata.

W myśl art. 2 ust. 1 w zw. z art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016r., poz. 617 j.t.) za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów, sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne (z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza), o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej.

Należy wskazać, że o tym, czy rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą i pracuje w gospodarstwie rolnym. Taki pogląd zaprezentował również Sąd Najwyższy (uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389), a także Sąd Apelacyjny w Lublinie, który w wyroku z 1 sierpnia 2012r. w sprawie III AUa 615/12 (LEX nr 1216343) wskazał, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art.6 pkt 3 ustawy z 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4.

Zgodnie z ustaleniami Sądu, które zostały oparte na znajdujących się w aktach rentowych oraz aktach sprawy wyżej wymienionych dokumentach jak również na zasługujących na wiarę, logicznych i korespondujących ze sobą, a w konsekwencji przekonujących zeznaniach ubezpieczonej oraz jej męża- zainteresowanego jak również mieszkających w pobliżu ubezpieczonej oraz jej znajomych- świadków: W. B., R. K., J. O. oraz G. O., małżonkowie Z. od co najmniej września 2016 r. zaprzestali prowadzenia działalności rolniczej. Nie pozwala im na to stan zdrowia. Małżonkowie Z. nie uprawiają żadnych gruntów rolnych oraz nie mają sprzętu rolniczego. Nie zajmują się hodowlą inwentarza, za wyjątkiem niewielkiej liczby kur. Przywołani świadkowie jednoznacznie podali, iż grunty należące do męża ubezpieczonej nie są przez nich uprawiane. Na terenach wokół ich domu rosną krzaki i las. Małżonkowie Z. zeznali, iż grunty udostępnione im przez Skarb Państwa stanowią ugor. Z kolei nieruchomości, do której mężowi ubezpieczonej przysługuje prawo współwłasności, uprawiana jest przez A. S., który podczas zeznań składanych przed Sądem potwierdził tę okoliczność (k. 50-50v akt sprawy).

W tej sytuacji przyjęć należy, iż ubezpieczona nie prowadzi działalności rolniczej i oceny tej nie zmienia fakt, że jej mąż pozostaje współwłaścicielem gospodarstwa rolnego i jest uprawniony do bezpłatnego korzystania z gruntów rolnych należących do Skarbu Państwa. Jak już zaś zostało wskazane, okoliczność prowadzenia działalności rolniczej czy też zaprzestania jej prowadzenia należy każdorazowo odnosić do konkretnej sytuacji, a decydujące znaczenie ma faktyczne nieprowadzenie działalności rolniczej, pomimo że dana osoba lub jej małżonek formalnie jest właścicielem (współwłaścicielem) czy posiadaczem gospodarstwa rolnego.

Mając na uwadze powyższe należało stwierdzić, że organ rentowy niezasadnie odmówił ubezpieczonej prawa do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej od dnia 1 listopada 2016 r. Dlatego też Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął w oparciu o wynikającą z art. 98 § 1 i § 3 kpc zasadę odpowiedzialności za jego wynik. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ubezpieczonej wynika z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).